

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 maja 2016 r. w sprawie nowych narzędzi rozwoju terytorialnego w polityce spójności na lata 2014–2020: zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT) oraz rozwój lokalny kierowany przez społeczność (CLLD) (2015/2224(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a w szczególności jego tytuł XVIII,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006⁽¹⁾ (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów”),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia Rady (WE) nr 1080/2006⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011⁽⁴⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”⁽⁵⁾,
- uwzględniając „Agendę Terytorialną UE 2020”, uzgodnioną w dniu 19 maja 2011 r. w Gödöllő na nieformalnym posiedzeniu Rady ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne i rozwój terytorialny,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 29 listopada 2012 r. pt. „Rozwój kierowany przez lokalną społeczność”⁽⁶⁾,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 9 lipca 2015 r. pt. „Wynik negocjacji dotyczących umów partnerstwa oraz programów operacyjnych”⁽⁷⁾,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 11 grudnia 2014 r. pt. „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) jako narzędzie polityki spójności na lata 2014–2020 służące rozwojowi lokalnemu oraz rozwojowi obszarów wiejskich, miejskich i podmiejskich”⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie zmian demograficznych oraz ich konsekwencji dla przyszłej polityki spójności UE⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie optymalizacji roli rozwoju terytorialnego w ramach polityki spójności⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie gotowości państw członkowskich UE do skutecznego i terminowego rozpoczęcia nowego okresu programowania polityki spójności⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie dążenia do uproszczenia polityki spójności na lata 2014–2020 i ukierunkowania jej na wyniki⁽¹²⁾,
- uwzględniając briefing Parlamentu Europejskiego pt. „Tools to support the territorial and urban dimension in cohesion policy: Integrated territorial investment (ITI) and Community-led Local Development (CLLD)” („Narzędzia wspierania wymiaru terytorialnego i miejskiego w polityce spójności: zintegrowane inwestycje terytorialne oraz rozwój lokalny

kierowany przez społeczność”), Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament B: Polityka Strukturalna i Polityka Spójności, Parlament Europejski, październik 2015 r.,

– uwzględniając badanie pt. „Territorial governance and Cohesion Policy” („Zarządzanie terytorialne i polityka spójności”), Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament B: Polityka Strukturalna i Polityka Spójności, Parlament Europejski, lipiec 2015 r.,

– uwzględniając badanie pt. „Strategic coherence of Cohesion Policy: comparison of the 2007-13 and 2014-20 programming periods” („Spójność strategiczna polityki spójności: porównanie okresów programowania 2007–2013 i 2014–2020”), Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament B: Polityka Strukturalna i Polityka Spójności, Parlament Europejski, luty 2015 r.,

– uwzględniając szósty raport Komisji na temat spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej: „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia – Promowanie rozwoju i dobrego rządzenia w regionach UE i miastach”, lipiec 2014 r.,

– uwzględniając badanie pt. „Territorial Agenda 2020 put in practice – Enhancing the efficiency and effectiveness of Cohesion Policy by a place-based approach” („Agenda terytorialna 2020 w praktyce – Zwiększenie sprawności i skuteczności polityki spójności poprzez podejście ukierunkowane na konkretne obszary”), tom II – analizy przypadków, Komisja Europejska, maj 2015 r.,

– uwzględniając sprawozdanie pt. „How to strengthen the territorial dimension of ‘Europe 2020’ and EU Cohesion Policy based on the Territorial Agenda 2020” („Jak wzmocnić wymiar terytorialny strategii »Europa 2020« oraz unijnej polityki spójności na podstawie agendy terytorialnej 2020”), przygotowane na wniosek prezydencji polskiej w Radzie Unii Europejskiej, wrzesień 2011 r.,

– uwzględniając sprawozdanie pt. „Job Creation and Local Economic Development” („Tworzenie miejsc pracy i lokalny rozwój gospodarczy”), Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), listopad 2014 r.,

– uwzględniając sprawozdanie pt. „Local Economic Leadership” („Lokalne przywództwo gospodarcze”), Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), 2015 r.,

– uwzględniając art. 52 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego oraz opinię Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (**A8-0032/2016**),

A. mając na uwadze, że spójność terytorialna jest jednym z podstawowych celów Unii Europejskiej, zapisanym w Traktacie z Lizbony;

B. mając na uwadze, że polityka spójności na lata 2014–2020 przewiduje i wspiera stosowanie zintegrowanego i ukierunkowanego na konkretne obszary podejścia w celu wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej przy jednoczesnym propagowaniu sprawowania rządów na szczeblu terytorialnym;

C. mając na uwadze, że podejścia zintegrowane i ukierunkowane na konkretne obszary mają na celu polepszenie skuteczności i wydajności interwencji publicznej poprzez wyjście naprzeciw specyficznym potrzebom poszczególnych obszarów oraz poprzez zwiększanie ich atrakcyjności;

D. mając na uwadze, że RLKS i ZIT to innowacyjne instrumenty polityki spójności, które część państw członkowskich będzie wdrażać w tej formie po raz pierwszy i które mogą znacznie przyczynić się do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, do tworzenia lokalnie miejsc pracy charakteryzujących się wysoką jakością, do zrównoważonego rozwoju i do realizacji celów strategii „Europa 2020”;

E. mając na uwadze, że nowe inicjatywy ZIT i RLKS stanowią dużą zmianę w zakresie możliwości łączenia strumieni finansowania z planowaniem dobrze ukierunkowanych inicjatyw lokalnych przez lokalne zainteresowane podmioty;

F. mając na uwadze, że wzmocnienie struktur regionalnych i lokalnych jest niezbędne do pełnego wdrożenia polityki spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej; mając na uwadze, że coraz większe znaczenie zyskują innowacyjne podejścia, w ramach których priorytetowo traktuje się lokalną wiedzę w celu rozwiązywania lokalnych problemów za pomocą lokalnych rozwiązań; mając na uwadze, że zarządzanie partycypacyjne, np. budżetowanie partycypacyjne, dysponuje koniecznymi narzędziami na rzecz udziału społeczeństwa, w celu przekazania odpowiedzialności za decyzje na poziom

społeczności lokalnych;

G. mając na uwadze, że podstawą RLKS są doświadczenia we wdrażaniu inicjatyw LEADER, URBAN i EQUAL w poprzednich okresach finansowania, przy czym RLKS opiera się zasadniczo na metodzie LEADER, która od czasu jej wprowadzenia w 1991 r. spowodowała gwałtowny wzrost liczby lokalnych grup działania oraz w znacznym stopniu przyczyniła się do poprawy jakości życia ludności, szczególnie na obszarach wiejskich;

H. mając na uwadze, że RLKS jest obowiązkowy tylko w przypadku EFRROW, natomiast w odniesieniu do EFRR, EFS i EFMR jest dobrowolny;

I. mając na uwadze, że te dwa nowe instrumenty mogą odegrać ważną rolę w procesie przystosowania do zmian demograficznych i zniwelować zaburzenia równowagi rozwoju pomiędzy poszczególnymi regionami;

J. mając na uwadze, że w przypadku RLKS stosuje się podejście oddolne, ukierunkowane na określenie celów i finansowanie projektów związanych z lokalnymi potrzebami społeczności, a nie na narzucanie celów na poziomie krajowym;

K. mając na uwadze, że ZIT są narzędziem, które można wykorzystywać do realizacji zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich określonego w art. 7 rozporządzenia (UE) nr 1301/2013;

L. mając na uwadze, że między państwami członkowskimi istnieją różnice poziomu pod względem struktur zarządzania i pod względem doświadczenia w zakresie oddolnych inicjatyw rozwojowych;

M. mając na uwadze, że potencjał i zaangażowanie podmiotów regionalnych i lokalnych to czynniki o zasadniczym znaczeniu dla powodzenia tych narzędzi, bez uszczerbku dla uprawnień określonych dla każdej ze struktur;

N. mając na uwadze, że władze regionalne i lokalne mają za zadanie uczestniczyć w podejmowaniu decyzji o własnym rozwoju oraz działać na rzecz synergii między sektorem publicznym a prywatnym jako organy wydające podstawowe wytyczne umożliwiające skuteczne zarządzanie i administrowanie projektami i gwarantujące stabilność podjętych zobowiązań;

O. mając na uwadze, że jest niezwykle istotne, aby władze lokalne i regionalne w swoich decyzjach dotyczących rozwoju właściwie zidentyfikowały, w oparciu o wkład społeczności, swoje mocne strony i atuty strategiczne oraz opierały się na nich przy opracowywaniu lokalnych i regionalnych strategii rozwojowych, co wraz z wkładem wnoszonym przez ich społeczności poprawiłoby jakość życia obywateli dzięki wyjaśnianiu występujących problemów, ustalaniu priorytetów i planowaniu zrównoważonych rozwiązań we współpracy z obywatelami;

P. mając na uwadze, że art. 7 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 przewiduje, że „uwzględniając specyfikę swojej sytuacji terytorialnej, każde państwo członkowskie ustanawia w umowie partnerstwa zasady wyboru obszarów miejskich, w których mają być realizowane zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, oraz szacunkową alokację środków na te działania na szczeblu krajowym”;

Q. mając na uwadze, że inicjatywa współpracy między obszarami wiejskimi i miejskimi RURBAN przyczynia się do wzmocnienia konkurencyjności regionalnej i tworzenia partnerstw na rzecz rozwoju;

R. mając na uwadze, że na poziomie Unii Europejskiej budżet powinien być oparty na wynikach oraz że zasoby przydzielone na ZIT i RLKS muszą być skutecznie wykorzystywane, poprzez realizację celów politycznych i ustalonych priorytetów, tak by wytworzyły one największą wartość dodaną w ramach wyznaczonego celu, a uzyskane rezultaty były osiągnięte możliwie najmniejszym kosztem;

Uwagi ogólne

1. zwraca uwagę, że wyraźne zaangażowanie od samego początku podmiotów regionalnych i lokalnych, zapewnienie ich zaangażowania i poczucia odpowiedzialności za strategię rozwoju regionalnego oraz właściwe przekazywanie obowiązków i zasobów na niższe szczeble podejmowania decyzji mają kluczowe znaczenie dla powodzenia podejścia oddolnego; uważa, że zaangażowanie partnerów może również przyczynić się do wzmocnienia zintegrowanego podejścia ukierunkowanego na konkretny obszar, zwłaszcza tam, gdzie RLKS i ZIT stosowane są w niewielkim stopniu; podkreśla jednak, że podmiotom lokalnym potrzebne jest techniczne i finansowe wsparcie na szczeblu regionalnym, krajowym i unijnym, zwłaszcza na początkowych etapach procesu wdrożeniowego;

2. wzywa do opracowania strategii na wczesnych etapach procesu wdrażania we współpracy z podmiotami regionalnymi i lokalnymi, w szczególności w zakresie konkretnych szkoleń i szkoleń specjalistycznych, wsparcia technicznego i

finansowego, w ramach skutecznego partnerstwa pomiędzy regionami, państwami członkowskimi i UE;

3. uważa, że należy nadal propagować delegowanie kompetencji i zasobów na niższe szczeble w ramach funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz że niechęć organów zarządzających do takiego postępowania może ograniczyć potencjał dwóch instrumentów; wzywa państwa członkowskie do obrony podejścia oddolnego i powierzenia odpowiedzialności grupom lokalnym; wzywa Komisję, aby w pełni respektując granice swoich kompetencji, wydała zalecenia i wieloaspektowe wytyczne dla państw członkowskich dotyczące tego, w jaki sposób pokonać problem braku zaufania i przeszkody administracyjne między różnymi szczeblami zarządzania w odniesieniu do wdrażania RLKS i ZIT;

4. podkreśla, że projektowanie wysokiej jakości zintegrowanych innowacyjnych strategii wielosektorowych na poziomie lokalnym stanowi wyzwanie, szczególnie w przypadku, gdy należy to zrobić w sposób partycypacyjny;

5. zwraca uwagę na fakt, że działania podejmowane przy wykorzystaniu tych narzędzi muszą uwzględniać priorytety podmiotów lokalnych i być dostosowane do nadrzędnych celów programów operacyjnych, a także z innych unijnych, krajowych, regionalnych i lokalnych strategii rozwojowych i strategii w zakresie inteligentnej specjalizacji, a jednocześnie muszą pozostawiać margines swobody;

6. przypomina, że bardziej elastyczne i lepiej zintegrowane muszą być nie tylko programy UE, lecz również krajowe i regionalne strategie głównego nurtu; podkreśla, że zapewnienie bardziej ogólnego charakteru reformy zarządzania pomoże dopilnować, by fundusze UE nie przeznaczano „równolegle” na strategie krajowe i regionalne, lecz by je osadzano w szerszym kontekście z myślą o wypracowaniu trwałych wyników gospodarczych;

7. uważa, że bezrobocie jest problemem państw członkowskich wymagającym najpilniejszego rozwiązania, podobnie jak brak finansowania MŚP; podkreśla, że rozwiązanie tych problemów należy uznać za jeden z priorytetów w strategiach rozwoju lokalnego i terytorialnego; apeluje do władz lokalnych i regionalnych o wprowadzenie zachęt podatkowych i innych w celu promowania zatrudnienia osób młodych oraz międzyregionalnej mobilności młodzieży, a także o priorytetowe potraktowanie szkoleń zawodowych, w partnerstwie z instytucjami szkoleniowymi;

8. zaleca, by władze lokalne i regionalne zwróciły szczególną uwagę na projekty koncentrujące się na dostosowaniu miejscowości i regionów do nowej rzeczywistości demograficznej i przeciwdziałaniu wynikającym z niej zaburzeniom równowagi, w szczególności poprzez: 1. dostosowanie infrastruktury społecznej i mobilności do zmian demograficznych i ruchów migracyjnych; 2. stworzenie konkretnych towarów i usług dostosowanych do starzejącego się społeczeństwa; 3. wspieranie działań umożliwiających tworzenie sprzyjających włączeniu społecznemu miejsc pracy dla osób w podeszłym wieku, kobiet i migrantów; 4. usprawnienie połączeń cyfrowych oraz tworzenie platform, które umożliwiają i ułatwiają uczestnictwo obywateli najbardziej odizolowanych regionów oraz ich współpracę z różnymi organami administracyjnymi, społecznymi i politycznymi na wszystkich szczeblach władzy (lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim);

9. zwraca się do Komisji oraz państw członkowskich o zapewnienie dodatkowego wsparcia, szkoleń i wytycznych mniejszym i słabiej rozwiniętym jednostkom terytorialnym, których zasoby i potencjał są bardziej ograniczone i w przypadku których obciążenie administracyjne związane z wdrażaniem tych narzędzi i ich złożonością mogą sprawić, że okażą się one trudne do zrealizowania na etapie planowania i wdrażania; przypomina, że dążenie do spójności terytorialnej jest procesem oddolnym, w który muszą zostać zaangażowane także mniejsze jednostki administracyjne, bez wykluczania lub dyskryminacji w zakresie dostępu do narzędzi ZIT i RLKS; apeluje do Komisji o informowanie o wynikach najlepszych praktyk w każdym z państw członkowskich oraz sugeruje wymianę dobrych praktyk poprzez stworzenie sieci internetowej zapewniającej tym jednostkom równe szanse dostępu do wyżej wymienionych narzędzi; zachęca władze krajowe i regionalne do zaproponowania rozwiązań służących grupowaniu małych jednostek administracyjnych z uwzględnieniem wymiaru terytorialnego i szczególnych potrzeb rozwojowych;

10. zachęca państwa członkowskie, by określiły strategię poprawy wykorzystywania RLKS i ZIT za pośrednictwem wielofunduszowego podejścia do stworzenia skuteczniejszych regionalnych i lokalnych strategii rozwoju, w szczególności na obszarach, o których mowa w art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; wzywa państwa członkowskie, aby w miarę możliwości wykorzystywały elastyczność przewidzianą w art. 33 ust. 6 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów do lepszego uwzględnienia specyfiki tych regionów; zachęca do przyjęcia specjalnych środków w celu świadczenia wsparcia technicznego i budowania potencjału organów administracyjnych na tych obszarach, mając na względzie ich izolację i po części niekorzystną sytuację w zakresie konkurencyjności;

11. podkreśla, że integracja wielu funduszy nadal stanowi wyzwanie dla zainteresowanych stron, szczególnie w kontekście RLKS i ZIT; uważa, że wysiłki na rzecz uproszczenia są niezbędne, aby stworzyć warunki do wdrażania tych narzędzi; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje utworzenie grupy wysokiego szczebla niezależnych ekspertów ds. monitorowania uproszczenia dla beneficjentów europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, a także wysiłki Komisji w dziedzinie lepszego stanowienia prawa; podkreśla potrzebę znalezienia wspólnych europejskich ram dotyczących wydawania zaleceń;

12. podkreśla w szczególności potrzebę uporania się z praktyką nadmiernie rygorystycznego wdrażania, w wyniku której na

szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym tworzone są dodatkowe wymogi i przeszkody; zauważa, że audyt odbywający się na wielu poziomach często zwiększa obciążenia finansowe i administracyjne spoczywające na beneficjentach; nalega, by zapobiegać pokrywaniu się zadań administracyjnych i podkreśla znaczenie ustanowienia warunków sprzyjających inwestycjom i partnerstwu publiczno-prywatnemu; zaleca usprawnienie działań w zakresie audytu oraz skupienie monitorowania na procesie i wynikach, przy jednoczesnym utrzymaniu skutecznych kontroli;

13. wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozwijania i wdrażania ukierunkowanych działań szkoleniowych skoncentrowanych na RLKS i ZIT, adresowanych do podmiotów regionalnych i lokalnych, a także zwraca się do Komisji o poświęcenie uwagi programom szkoleniowym skierowanym do lokalnych beneficjentów; uważa, że niezwykle istotne jest, aby zapewnić udział i reprezentację wszystkich właściwych sektorów społeczeństwa w takich działaniach; podkreśla znaczenie sprawnego i skutecznego wykorzystywania pomocy technicznej przy wspieraniu tych instrumentów, bez powielania struktur organizacyjnych;

14. z zadowoleniem przyjmuje nastawienie Komisji na rezultaty i wyniki, co powinno również pomóc lokalnym decydom w odstąpieniu od nadmiernej dbałości o absorpcję funduszy i katalogowanie procesów wdrażania i skoncentrowaniu się na określaniu rzeczywistych i wymiernych celów, które przyniosą trwałe zmiany dla lokalnych przedsiębiorstw i mieszkańców;

15. wyraża zaniepokojenie brakiem właściwej komunikacji między różnymi podmiotami; zachęca do podejmowania inicjatyw, których celem jest poprawa wymiany informacji; apeluje do Komisji, by w współpracy z państwami członkowskimi poprawiła koordynację i rozpowszechnianie informacji dotyczących RLKS i ZIT; domaga się, by RLKS i ZIT służyły większemu udziałowi obywateli w zarządzaniu na szczeblu lokalnym i regionalnym, poprzez bezpośrednie zaangażowanie w proces podejmowania decyzji, tak by zwiększyć odpowiedzialność za decyzję, a także wzywa władze lokalne i regionalne do zastosowania właściwych metod włączenia obywateli w konsultacje publiczne, poprzez zachęcanie do poprawy poziomu kultury dialogu i współpracy;

16. zachęca Komisję, państwa członkowskie oraz regiony, aby w stosownych przypadkach zapewniały funkcjonowanie odpowiednich mechanizmów służących unikaniu problemów we współpracy pomiędzy instytucjami zarządzającymi a poszczególnymi partnerstwami, a także gwarantujących, że potencjalni beneficjenci będą właściwie informowani na temat tych mechanizmów oraz chronieni w związku z nimi; zauważa opóźnienia spowodowane rozstrzygnięciem sporów powstałych w następstwie odwołań i postuluje ustanowienie zestawu przepisów szczególnych w celu określenia procedur odwoławczych i szybkiego rozstrzygnięcia w dziedzinie zamówień publicznych;

17. wzywa Komisję, a w szczególności jej Dyrekcję Generalną ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej, aby ustanowiła ramy współpracy z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) z myślą o skorzystaniu z długoletniego doświadczenia w realizacji Programu na rzecz Lokalnego Rozwoju Gospodarczego i Tworzenia Miejsc Pracy (LEED) oraz o dążeniu do synergii między narzędziami, zwłaszcza w odniesieniu do wzmocnienia potencjału podmiotów lokalnych;

18. zwraca uwagę na znaczenie podjęcia przez państwa członkowskie i Komisję większych wysiłków na rzecz szerszego wykorzystania nowych narzędzi w kontekście europejskiej współpracy terytorialnej; podkreśla, że sąsiadujące obszary oddzielone od siebie granicą często zmagają się z podobnymi wyzwaniami, którym można lepiej sprostać, działając wspólnie, na szczeblu lokalnym;

19. jest zaniepokojony wysokim poziomem bezrobocia w wielu państwach członkowskich i regionach UE; zachęca państwa członkowskie do wykorzystania tych instrumentów dotyczących projektów w celu stworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i możliwości dla MSP, promowania inwestycji, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz inwestycji społecznych, a także do działania na rzecz ograniczenia ubóstwa i włączenia społecznego, szczególnie w tych regionach i subregionach, w których działania te są najbardziej potrzebne; wskazuje w tym kontekście na znaczenie zintegrowanego finansowania, a zwłaszcza połączenia środków z EFS i EFRR; wskazuje na potencjał związany z ponownym inwestowaniem części lokalnych podatków w działalność sprzyjającą poprawie wyników; wzywa Komisję do opracowania specjalnej strategii inwestycyjnej zgodnie z pakietem dotyczącym inwestycji społecznych, która przyniosłaby korzyści regionom i subregionom o najwyższej stopie bezrobocia;

20. zwraca uwagę na potencjał podejścia oddolnego RLKS w zakresie wspierania strategii lokalnego rozwoju, stwarzania szans na zatrudnienie i sprzyjania zrównoważonemu rozwojowi obszarów wiejskich; uważa, że ZIT i RLKS są w stanie odpowiadać bezpośrednio na potrzeby i wyzwania lokalne w bardziej ukierunkowany i właściwy sposób; podkreśla konieczność lepszego włączenia do tego mechanizmu obszarów miejskich i wzywa Komisję do aktywnej realizacji tej strategii; zauważa, że ZIT stanowią skuteczny mechanizm wdrożeniowy umożliwiający realizację zintegrowanych planów rewitalizacji i rozwoju obszarów miejskich; wzywa Komisję do wprowadzenia regulacji obejmujących finansowanie RLKS i ZIT z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych jako całości w celu wzmocnienia synergii;

21. zwraca uwagę Komisji, że aby zdecydowanie zmierzać w kierunku celów strategii „Europa 2020”, zarówno przy okazji jej przeglądu, jak i przeglądu WRF należy zwrócić większą uwagę na kontekst regionalny i lokalny oraz na konkretną

specyfikę danych obszarów;

Rozwój kierowany przez lokalną społeczność (RLKS)

22. z zadowoleniem przyjmuje nowy instrument RLKS, który wykracza poza inicjatywę LEADER, aby wzmocnić pozycję społeczności lokalnych i zapewnić konkretne rozwiązania lokalne, nie tylko za pośrednictwem EFRROW, lecz także innych europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;

23. zwraca uwagę, że RLKS stwarza możliwości dla obszarów miejskich i podmiejskich oraz że powinna być integralną częścią szerszych strategii rozwoju obszarów miejskich, w tym poprzez współpracę transgraniczną; przypomina, że w celu zapewnienia jak największej skuteczności strategii rozwoju terytorialnego rozwój obszarów miejskich musi być zrównoważony i spójny z rozwojem otaczających je obszarów podmiejskich i wiejskich;

24. z zalem zauważa, że w niektórych państwach członkowskich RLKS zostanie wprowadzony w drodze podejścia jednofunduszowego, które może prowadzić do utraty szans na tworzenie skuteczniejszych lokalnych strategii rozwoju; przypomina znaczenie zintegrowanego podejścia oraz potrzebę zaangażowania możliwie jak największej liczby zainteresowanych stron z lokalnego społeczeństwa obywatelskiego;

25. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie horyzontalnej grupy roboczej ds. partnerstwa, która powstała dzięki DG REGIO;

26. apeluje o konsekwentne przestrzeganie kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa, w szczególności w odniesieniu do stosowania zasady partnerstwa we wdrażaniu instrumentów ZIT i RLKS;

27. zachęca do budowania potencjału, do poszerzania wiedzy i do aktywnego udziału partnerów gospodarczych i społecznych, a także podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, tak aby jak najwięcej partnerów mogło zaproponować strategię RLKS przed końcem okresu przedstawiania projektów (tzn. do dnia 31 grudnia 2017 r.);

28. wyraża zaniepokojenie tym, że w niektórych państwach członkowskich RLKS przyjmuje czasami formę działań fasadowych, a nie jest przejawem autentycznego podejścia oddolnego; w tym kontekście domaga się, by podmioty lokalne posiadały realne kompetencje decyzyjne;

29. wzywa Komisję, aby wspólnie z państwami członkowskimi zachęcała do wymiany najlepszych praktyk dotyczących lokalnych grup działania w oparciu o strategię informowania na poziomie europejskim o ich udanych projektach, wykorzystując istniejące instrumenty i platformy, takie jak TAIEX, REGIO, PEER 2 PEER, URBACT oraz sieć na rzecz rozwoju obszarów miejskich;

30. apeluje do Komisji i państw członkowskich o korzystanie z inicjatyw RLKS oraz o zapewnienie większej elastyczności w ramach programów operacyjnych i w kontekście regionalnych, krajowych i unijnych ram politycznych, tak by uwzględniły one w większej mierze priorytety strategii RLKS; uznaje sukces lokalnych grup działania w zarządzaniu projektami i apeluje o przyznanie bardziej wszechstronnego finansowania i rozważenie zwiększenia zakresu działalności lokalnych grup działania; ubolewa, że władze krajowe w niektórych państwach członkowskich ograniczają RLKS do jednego konkretnego celu polityki; apeluje do Komisji, by dostarczyła państwom członkowskim wytycznych dotyczących finansowania RLKS w ramach podejścia wielofunduszowego, a także by zachęcała do korzystania z instrumentów finansowych;

31. przypomina, że rozporządzenie w sprawie EFS przewiduje szczególny priorytet inwestycyjny w ramach „strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w kontekście celu tematycznego 9, i zachęca państwa członkowskie do uwzględnienia go w swoich programach operacyjnych; zaznacza, że fundusz ten może zapewnić istotne wsparcie dla terytorialnych paktów na rzecz zatrudnienia, strategii rozwoju obszarów miejskich oraz na potrzeby budowy zdolności instytucjonalnych na poziomie lokalnym i regionalnym, oraz zwraca się do Komisji o udzielenie dodatkowego wsparcia państwom członkowskim w realizacji tych szczególnych priorytetów inwestycyjnych, a także o uwzględnienie w swoich rocznych sprawozdaniach z działalności informacji o skali realizacji tych przedsięwzięć; wzywa Komisję do wykorzystania śródkresowego przeglądu wieloletnich ram finansowych (WRF) do zajęcia się wykrytymi już trudnościami w stosowaniu tych instrumentów oraz do znalezienia odpowiednich rozwiązań;

32. uważa, że takie narzędzia jak budżetowanie partycypacyjne powinny być uwzględnione w strategii RLKS, gdyż jest to element procesu demokratycznego przyczyniający się istotnie do zwiększenia zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych w celu wzmocnienia spójności społecznej na poziomie lokalnym i zwiększenia efektywności wydatków publicznych;

33. podkreśla, że fundamentalne znaczenie ma niedyskryminujące i przejrzyste podejście oraz ograniczenie do minimum potencjalnych konfliktów interesów w interakcji między podmiotami publicznymi i prywatnymi w ramach dążenia do zachowania równowagi między skutecznością, uproszczeniem i przejrzystością; ponadto z zadowoleniem przyjmuje udział

licznych i różnorodnych partnerów w lokalnych grupach działania; uważa za właściwą zasadę, zgodnie z którą ani organy publiczne, ani jedna grupa interesu nie mogą posiadać więcej niż 49% praw głosu w lokalnych grupach działania, przewidzianą w obowiązujących przepisach ramowych, co sprawia, że możliwe staje się odejście od administracyjnego podejścia na rzecz podejścia zorientowanego na wyniki i przedsiębiorczość; zwraca się do Komisji o ścisłe monitorowanie i ocenę wdrażania tej zasady, w tym okoliczności, w jakich można dopuścić odstępstwa, oraz o możliwe zapewnienie ukierunkowanej pomocy w budowaniu potencjału i pomocy technicznej;

Zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT)

34. zauważa, że przy wdrażaniu ZIT możliwe są różne podejścia do zarządzania; uważa jednak, że niezwykle istotne jest, by partnerzy lokalni pełnili rolę kluczowych podmiotów przy opracowywaniu strategii rozwoju terytorialnego w ramach ZIT, a także byli w pełni zaangażowani w obowiązki związane z zarządzaniem nimi oraz ich monitorowaniem i audytem, co pomoże w zapewnieniu rzeczywistego poczucia odpowiedzialności na poziomie lokalnym za działania związane z ZIT;

35. podkreśla, że zintegrowane inwestycje terytorialne nie powinny ograniczać się jedynie do obszarów miejskich, lecz mogą dotyczyć obszarów geograficznych, takich jak przedmieścia, obszary metropolitalne, obszary wiejsko-miejskie, subregiony lub obszary transgraniczne; podkreśla, że ZIT najlepiej uwzględniają szczególne potrzeby terytorialne za sprawą większej elastyczności w określaniu ich zakresu terytorialnego, umożliwiając w ten sposób stosowanie podejścia rzeczywiście ukierunkowanego na konkretne obszary; uważa, że ZIT stanowią też właściwą strukturę umożliwiającą rozwiązywanie problemów dotyczących terytoriów o słabym dostępie do usług oraz społeczności odizolowanych i znajdujących się w wyjątkowo trudnej sytuacji; zwraca się do Komisji i państw członkowskich o optymalizację zasobów ludzkich i technicznych oraz o większe wykorzystanie ZIT w dziedzinie współpracy transgranicznej;

36. podkreśla, że wczesne zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych oraz zainteresowanych podmiotów, w tym społeczeństwa obywatelskiego, a także delegowanie im w większym zakresie odpowiedzialności w ramach strategii rozwoju terytorialnego, o charakterze oddolnym, ma kluczowe znaczenie dla przyszłego poczucia odpowiedzialności za zintegrowaną strategię terytorialną, która zostanie wdrożona na szczeblach lokalnym i międzysektorowym, dla udziału w niej i dla jej powodzenia; domaga się zwiększenia zdolności do wykorzystania przez nie własnego potencjału rozwoju, w zgodzie z lokalną specyfiką;

37. zachęca państwa członkowskie, aby opowiedziały się za wielofunduszowym podejściem do ZIT w celu osiągnięcia synergii między funduszami na danym terytorium, a także w celu podejmowania wyzwań w sposób bardziej kompleksowy; podkreśla, że ukierunkowane budowanie zdolności jest konieczne dla ułatwienia łączenia funduszy z różnych źródeł;

38. podkreśla, że późne podjęcie na poziomie krajowym decyzji o wykorzystaniu instrumentu ZIT wskazano jako podstawową przyczynę trudności z prawidłowym ukształtowaniem strategii terytorialnej, stworzeniem struktury koordynacji, ustaleniem budżetu oraz przygotowaniem krajowej podstawy prawnej dla ZIT;

39. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez Komisję wspólnie z grupą ekspertów ds. spójności terytorialnej i obszarów miejskich (TCUM) dotyczące przygotowywania scenariuszy związanych z ZIT; popiera pogląd, iż takie wytyczne powinny pojawiać się na wcześniejszym etapie procesu programowania; uważa, że konieczna jest aktualizacja wytycznych za pomocą rzeczywistych przykładów i wniosków wyciągniętych z ZIT, gdy zostaną one wdrożone;

40. zwraca się do Komisji o uwzględnienie wyników badania przeprowadzonego przez Komitet Regionów w 2015 r., efektywniejsze wykorzystanie narzędzi IT i mniejszą biurokrację, wprowadzenie elastyczniejszych przepisów dla krajów/regionów o bardzo niskim poziomie przydzielonych środków, usprawnienie mechanizmów współfinansowania w państwach członkowskich oraz o liczniejsze szkolenia dla osób odpowiedzialnych za zarządzanie funduszami i ich absorpcję, w tym dla wybieranych polityków;

Przyszłe zalecenia

41. jest zdania, że RLKS i ZIT powinny odgrywać jeszcze ważniejszą rolę w przyszłej polityce spójności; wzywa Komisję do przygotowania sprawozdania, które uwzględni mocne i słabe strony oraz możliwości i zagrożenia związane z wprowadzeniem tych narzędzi (analiza SWOT), poprzedzającego nowy wniosek ustawodawczy w sprawie ewentualnych scenariuszy na okres po 2020 r. dotyczących tych narzędzi;

42. zwraca się o przeanalizowanie w wyżej wspomnianym sprawozdaniu wpływu i skuteczności RLKS i ZIT, a także tego, czy w przepisach dotyczących polityki spójności na okres po 2020 r. pożądane byłoby obowiązkowe podejście przewidujące zapewnienie kwot minimalnych na te instrumenty w programach operacyjnych; proponuje dokonanie oceny opracowania konkretnych zachęt mających na celu nakłonienie państw członkowskich do wdrażania RLKS i ZIT, wraz z potencjalnymi środkami zapewnienia większej spójności między programami operacyjnymi a RLKS i ZIT; podkreśla, że analiza ta powinna

opierać się na odpowiednim zestawie wskaźników odzwierciedlających zarówno aspekty jakościowe, jak i ilościowe;

43. domaga się, aby podejście oddolne w kontekście ZIT zostało sformalizowane w polityce spójności następnej generacji w trakcie programowania oraz na etapie wdrażania;

44. zachęca Komisję i państwa członkowskie, w koordynacji z właściwymi władzami lokalnymi, do monitorowania wykorzystania środków ZIT, których znaczenie pod względem ilościowym jest większe niż dotychczas ze względu na ich połączenie; podkreśla, że jest to ważne ze względu na ograniczanie możliwości występowania korupcji w państwach członkowskich;

45. podkreśla konieczność zastosowania podejścia dwutorowego, w szczególności w odniesieniu do zapewniania wytycznych, odnoszącego się z jednej strony do tych państw członkowskich, które mają wyłącznie krajowe programy operacyjne, a z drugiej strony do tych, które mają również regionalne programy operacyjne;

46. apeluje o poprawę koordynacji między Komisją a państwami członkowskimi i regionami w odniesieniu do wytycznych dotyczących tych narzędzi; zaleca, aby wytyczne były opracowywane jednocześnie z wnioskiem dotyczącym nowego prawodawstwa w zakresie polityki spójności na okres programowania po roku 2020, z uwzględnieniem kolejnych aktualizacji; podkreśla, że umożliwiłoby to terminowe przedstawianie dokumentów zawierających wytyczne, zwiększyło pewność prawną dla wszystkich stron, a także zapewniłoby wyjaśnienia dotyczące tego, w jaki sposób proponowane przepisy miałyby być stosowane w praktyce;

o
o o

47. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz parlamentom regionalnym i krajowym.

(1) Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320.

(2) Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 289.

(3) Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 487.

(4) Dz.U. L 149 z 20.5.2014, s. 1.

(5) Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 259.

(6) Dz.U. C 17 z 19.1.2013, s. 18.

(7) Dz.U. C 313 z 22.9.2015, s. 31.

(8) Dz.U. C 230 z 14.7.2015, s. 1.

(9) Dz.U. C 153 E z 31.5.2013, s. 9.

(10) Dz.U. C 440 z 30.12.2015, s. 6.

(11) Teksty przyjęte, **P7_TA(2014)0015**.

(12) Teksty przyjęte, **P8_TA(2015)0419**.